

KOSKI Webinaari 19.1.2022 kysymykset ja vastaukset

Opiskeluoroikeuden aloittaminen ja päättäminen

Kysymys: Mistä lähtien opiskelija katsotaan läsnäolevaksi? Kun HOKS tehty vai kun opiskeluoroikeus alkaa? Esimerkiksi kun opiskeluoroikeus alkaa 1.8. Hoks tehdään 5.8. Kumpi on aloituspäivä?

Vastaus: HOKS tehdään tietyissä tilanteissa ennen kuin varsinainen opiskeluoroikeus alkaa (oppisopimukseen suoraan meneminen) mutta yleensä vasta sen jälkeen, kun opiskelijan opiskeluoroikeus on jo alkanut. Opiskelijan ensimmäinen läsnä-päivä on se päivä, jolloin opiskelijan opiskeluoroikeus alkaa koulutuksen järjestäjän päättämänä ajankohtana (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 96§).

Kysymys: Onko yleistä ohjetta tai käytäntöä, milloin opiskelija katsotaan eronneeksi? Esim. jos opiskelija ei tee opintoja eikä hän vastaa yhteydenottoihin. Esim. 1kk?

Vastaus: Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017 97§) asettaa aikarajan vain oppivelvollisten eronneeksi katsomisen menettelyyn: "Oppivelvollinen katsotaan eronneeksi 1 momentissa tarkoitettulla tavalla viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei osallistu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen." Ei-oppivelvollisille oppijoille laki ei aseta aikarajoja, vaan koulutuksen järjestäjän tulee itse suunnitella prosessi ja aikarajat milloin eronneeksi katsominen alkaa.

Kysymys: Jos opiskelijalle on ehditty tehdä tunnistaminen ja tunnustaminen, mutta hän ei ole aloittanut osaamisen hankkimista eli ei ole ollut lainkaan oppilaitoksessa, mitätöidäänkö opiskeluoroikeus?

Vastaus: Opiskeluoroikeus mitätöidään, jos opiskelija ei ole lainkaan aloittanut opiskelua, opiskelijalle ei anneta todistuksia tai opintosuoriteotteita pelkästään tunnustetuista tutkinnon osista tai osa-alueista.

Kysymys: Jos opiskelija on aloittanut ja opiskellutkin logistiikan alalla, mutta sitten ilmeneekin että hänellä on SORA-sääntöön perustuva este opiskella kyseistä tutkintoa. Laitetaan opiskeluoroikeuden tilaksi Peruutettu vai Katsotaan eronneeksi, kun opiskelu päättyy?

Vastaus: KOSKI-palvelun tilaa ei vaan merkitä, vaan opiskeluoroikeuden peruuttaminen ja eronneeksi katsominen ovat erilaiset hallinnolliset prosessit ja on syytä olla tarkkana, kumman hallinnollisen prosessin mukaan menetellään. Lue lisää opiskeluoroikeuden peruuttamisen menettelystä <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opas/5782990/tekstikappale/5783787>. Jos opiskeluoroikeuden peruuttamisen hallinnollinen prosessi on käyty, niin päätetään opiskeluoroikeus tilaan "peruutettu". Peruutettu opiskeluoroikeus voidaan palauttaa opiskelijan vapaamuotoisesta hakemuksesta. Eronneeksi katsomisen prosessiin lähtemisen perusteet taas luetellaan Laissa ammatillisesta koulutuksesta (531/2017 97§) ja eronneeksi katsomisesta opiskelija voi vaatia oikaisua aluehallintovirastolta.

Kysymys: Mikä tulisi merkitä eropäiväksi tilanteissa, joissa eronneeksi katsomispäätöksen tekijä saa jälkikäteen tiedon opiskelijan erohalukkuudesta esim. tilanteessa, jossa opiskelija on unohtanut ilmoittaa erostaan, mutta ei ole enää opiskellut pariin kuukauteen eikä aio enää ilmoittaa kirjallisesti erostaan. Kuinka jälkikäteen eropäivän voi merkitä? Tällä voi olla merkitystä mm. työttömyyskorvausoikeuksiin.

Vastaus: Eronneeksi katsominen on hallintopäätös. Jos eronneeksi katsomisen päätös on tehty, KOSKI-palveluun kirjataan tila "katsotaan eronnut" sille päivälle joka hallintopäätöksessä lukee. Opiskelija voi tehdä oikaisuvaatimuksen aluehallintovirastoon, jos katsoo että päätös on ollut väärä.

Opiskeluoikeuksien lukumäärä

Kysymys: Miten kirjataan, kun työnantaja haluaa oppisopimuksen alkamaan 1.2. mutta opiskelija haluaa osallistua oppilaitoksen opetukseen jo 3.1. alkaen. 3.1. -31.1.oppilaitosmuotoinen opiskelu ja oppisopimus 1.2? Yksi ja sama opiskeluoikeus?

Vastaus: Kyllä, opiskelijalla on yksi opiskeluoikeus, joka alkaa silloin kun opiskelija aloittaa opiskelun 3.1. Oppisopimus on vain yksi osaamisenhankkimistapa muiden joukossa ja yhden opiskeluoikeuden aikana osaamisen hankkimisen tavat voivat vaihdella.

Kysymys: Voiko koulutuksen järjestäjä päättää, ettei tee kahta rinnakkaista opiskeluoikeutta samaan aikaan (ns. ylimääräisten tutkinnon osien suorittamiseen tutkintosuorituksen kanssa)? Tarkoitus siis, että tutkinto tehtäisiin ensiksi valmiiksi ja vasta sen jälkeen opiskelija voi tehdä ylimääräisiä tutkinnon osia.

Vastaus: Koulutuksenjärjestäjä voi sopia opiskelijan kanssa HOKS-keskusteluissa että opiskelija hankkii osaamisensa niin, että ylimääräiset tutkinnon osat suoritetaan vasta varsinaisten tutkintoon kuuluvien suoritusten jälkeen.

Opiskeluoikeuden tilat

Kysymys: Tarkoittaako loma-jakso yli 28 pv arkipäiviä vai kalenteripäiviä?

Vastaus: Kalenteripäiviä

Kysymys: haittaako jos lyhyemmät kuin 28 vrk lomat tallennetaan KOSKI-tietovarantoon?

Vastaus: Ei haittaa.

Kysymys: Jos, kun merkitsemme kaikki lomat opiskelijoille, osaako Koski laskea 28 ylittävän osuuden?

Vastaus: KOSKI ei laske mitään, vaan valtionosuudet poimii tiedot KOSKI-palvelusta ja tekee sitten omat laskelmat ja esim. katkaisut automaattisesti.

Valtionosuusrahoitus

Kysymys: Saako osatutkintotavoitteisen rahoituskoodi 10 Työvoimakoulutus -rahoitteisen opiskeluoikeuden muuttaa kesken opintojen tutkinnon osaa pienemmiksi kokonaisuuksiksi? Onko näillä rahoituksellisesti eroa, päätetäänkö opiskelija eroon osatutkintotavoitteisena tai valmistuneeksi tutkinnon osaa pienempiä kokonaisuuksia suorittaneena? Kyseessä ammatilliset tutkinnon osat, ei ytot

Vastaus: HOKS:n muuttaminen tutkinnonosatavoitteisesta tutkinnon osaa pienempitavoitteiseksi ei vaikuta rahoitukseen.

Kysymys: Vaikuttaako osa-aikaisuus prosentti rahoituksen määräytymiseen/laskentaan? Esim. 80% osa-aikaisuus olisi sama määrä rahoituksen osalta?

Vastaus: Osa-aikaisuusprosentti vaikuttaa opiskelijavuosikertymään ja sitä kautta koulutuksen järjestäjän perusrahoituksen profiilikertoimeen ja välillisesti profiilikertoimen kautta tavoitteellisten opiskelijavuosien mahdollisiin muutoksiin. OPH:n julkaisu, jossa kuvataan eri koulutusmuotojen rahoituksen perusteet: <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opetus-ja-kulttuuritoimen-rahoitus-yksikkohintojen-ja-rahoituksen-5>

Opiskeluoikeuden lisätiedot

Kysymys: Oppivelvollisuuden suorittamisen määräaikainen keskeyttäminen - jatkuuko maksuttomuus ja kirjataanko myös Koskeen?

Vastaus: Kyllä jatkuu. Maksuttomuusjaksoa ei tarvitse keskeyttää oppivelvollisuuden suorittamisen määräaikaisen keskeytyksen ajaksi, ihan kuten KOSKI-palvelussa muitakaan lisätietoja ei tarvitse katkoa väliaikaisen keskeytyksen ajaksi, jos lisätiedot jatkuvat muuttumattomina, kun opiskelija palaa opiskelemaan.

Kysymys: Jos opiskelija on poissa ja hänen tilannettaan selvitetään eli yritetään saada hänet kiinni, mikä tila merkitään hänelle tällöin? Läsnä 100%, jos niin on aikanaan sovittu, vaikka opiskelija ei sitä nyt toteutakaan? Vai 0%? Mistä alkaen tuo 0% vai päättäkö sen koulutuksen järjestäjä?

Vastaus: Osa-aikaisuusprosentti sovitaan vain ja ainoastaan HOKS-keskustelussa opiskelijan kanssa, koulutuksen järjestäjä ei voi yksipuolisesti muuttaa osa-aikaisuusprosenttia. Jos HOKS:ssa on sovittu 100%, niin opiskelija näkyy 100% läsnäolevana sen aikaa kun hän on luvattomasti poissa ja häntä yritetään tavoittaa. Opiskelijan tavoittelun jälkeen tilanne johtaa joko opiskelijan kanssa uudelleenkäytävään HOKS-keskusteluun, opiskelija hakee väliaikaista keskeytystä/oppivelvollisuuden suorittamisen määräaikaista keskeytystä, ilmoittaa eroamisesta tai alkaa eronneeksi katsomisen prosessi.

Kysymys: Miten merkitään työssä käyvän aikuisen osa-aikaisuus, kun hän osallistuu pitkäkestoiseen lisä- ja täydennyskoulutukseen, tutkintotavoitteiseen koulutukseen (erikoisammattitutkinto)

Vastaus: Sen mukaan mitä HOKS:ssa sovitaan hänen osaamisen hankkimistaan ympäristöissä joista koulutuksen järjestäjä vastaa (oppisopimus, koulutus sopimus, oppilaitoksen oppimisympäristöt). Jos opiskelija ei hanki osaamista koulutuksenjärjestäjän vastuulla olevissa ympäristöissä, eli hankkii osaamista vain omalla työpaikallaan ilman oppisopimusta, niin osa-aikaisuus on 0%.

Muut

Kysymys: Kun hetuttomalle on tehty oppilaitoksessa yksilöinti ja sen jälkeen saa kelakortin (Kela luo oman oppijanumeron) > samalla henkilöllä on kaksi oppijanumeroa > aiheuttaa virheitä koski- ja eHOKS siirrossa, miten toimitaan?

Vastaus: Kela ei luo oppijanumeroita. Toinen oppijanumero henkilölle voi syntyä vain sitä kautta, että opiskelijalle on luotu rinnakkainen oppijanumero joko hetullisena tai hetuttomana Opintopolun oppijanumerorekisteriin yhteishaussa tai toisen oppilaitoksen toimesta. Siksi on erittäin tärkeää, että KOSKI-pääkäyttäjät lisää henkilötunnuksen oppijan tietoihin viipymättä, kun oppija on saanut henkilötunnuksen. Jos oppijalle on jo muodostunut kaksi eri oppijanumeroa, tulee linkittää toisiinsa Opintopolun oppijanumerorekisterissä. Jos oppijanumeroiden linkittäminen tai hetun lisääminen ei onnistu, asiasta kannattaa olla yhteydessä KOSKI-tiimin palveluosoitteeseen.

Kysymys: Voiko tehdä oppisopimuksen, jos opiskelija ulkomailla koko koulutuksen oppimassa ja Suomessa vain lähijaksot monimuotokoulutuksessa?

Vastaus: Kysymys tulee osoittaa suoraan ammatillisen koulutuksen sisältöasiantuntijoille osoitteeseen ammatillinenkoulutus@oph.fi

Kysymys: Milloin ohje siirtymäajan päättymisen palautteista tulee? Meillä ainakin tehdään jo HOKSeja uusiin perusteisiin siirtyneille ja olisi kiva tehdä ohjeiden mukaan. Viime vuonna tätä palauteasiaa klinikalla kysyin ja silloin sanottiin, että aloituskysely tulee. Hoks ei edes siirry eHOKSiin ilman ensikertaista hyväksyntää.

Vastaus: Opiskelijoille, joiden perusteen siirtymäaika päättyy ja jotka vaihtavat opiskelemaan uusien

perusteiden mukaan, vanha opiskeluoikeus päätetään ja luodaan uusi opiskeluoikeus ja uusi HOKS. Jos tehdään uusi HOKS, sen ensikertaisen hyväksymisen perusteella lähetetään opiskelijapalautteen aloituskysely (kun tieto ensikertaisesta hyväksymisestä on eHOKSissa). Jos opiskelijalle on saman koulutuksen järjestäjän opinnoissa lähetetty jo aiemmin aloituskysely kuluvan kauden 1.7. - 30.6. aikana, kyseisen jakson aikana ei lähetetä uudelleen vastaavaa kyselyä. Kyselyiden lähetysjärjestelmä tunnistaa tämän tilanteen.

Kysymys: Opiskelijoiden ilmoittautumistietojen yhteydessä ei saada kaikkia tarvittavia tietoja vaikka opiskeluoikeus on jo alkanut. Aloituskyselyn osalta tietojen täytyy olla kattavat, joten HOKS ensikertainen hyväksyminen on mielestäni myöhempi ajankohta, tällaisessa tapauksessa, onko näin?

Vastaus: Yleissääntönä HOKS:n ei tarvitse eikä yleensä ole olla tehtynä siinä vaiheessa, kun opiskeluoikeus alkaa, vaan se voidaan tehdä tosiasiallisen osaamisen hankkimisen jo alettua, poikkeuksena oppisopimukset. HOKS laaditaan yhdessä opiskelijan kanssa. Opiskelijapalautteen aloituskysely kerätään HOKS:n ensikertaisen hyväksymisen jälkeen. Aloituskyselyn keräämisen kiirehtimiseen mahdollisimman pikaisesti opintojen alettua ei ole syytä, vaan tärkeää on varmistaa, että oppilaitoksen toimintatavat HOKS:n laatimisessa tukevat HOKS:n laatimista huolellisesti mutta ilman turhaa viivytystä sekä mahdollistavat sen, että opiskelijalla on aidosti mahdollisuus olla mukana ja vaikuttaa oman osaamisensa hankkimisen suunnitteluun.